

Selvitys avoimen julkaisemisen tuen mallista

Fakta Julkaistu 29.03.2016 klo 15:12 Kirjoittaja Tommi Kutilainen

Maaliskuussa 2016 valmistunut selvitys [Avoimen julkaisemisen tuen malli](#) kartoittaa avoimen tieteellisen julkaisemisen tilannetta Suomessa ja sisältää ehdotuksia avoimen julkaisemisen prosessien ja roolien järjestämiseksi. Ehdotusten tavoitteena on edistää hallittua siirtymistä kohti avoimen julkaisemisen mallia. Avoimet julkaisut ovat lukijalle maksuttomia julkaisuja, joiden julkaisukustannukset katetaan tavallisesti kirjoittajien maksamalla artikkelimaksuilla. Avoin julkaiseminen edistää tieteellisen tiedon avointa saatavuutta ja siten tutkimuksen, opetuksen ja tutkimukseen perustuvan liiketoiminnan edellytyksiä. Tässä selvityksessä keskitytään kultaisen tien avoimen julkaisemiseen.

Selvityksessä käydään läpi avoimen julkaisemisen liiketoimintamalleja ja markkinoiden tilannetta vuonna 2015, tarkastellaan tapoja suosia ja tukea avoimen julkaisemisen prosessia sekä kartoitetaan julkaisemisen lisenssikäytäntöjä. Selvitys esittelee eri rahoitusvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia sekä tapoja lisätä avointa julkaisemista Suomessa. Selvitys sisältää ehdotuksen avoimissa lehdissä julkaisemisen prosessin työvaiheista ja vastuista.

Tietoa avoimesta julkaisemisesta ei ole saatavilla riittävästi: tiedonkeruuta on parannettava. Keskittämällä artikkelimaksujen hallinnoinnin työvaiheita harkitusti voidaan kustannuksia pienentää. Tutkimustietojärjestelmiä on kehitettävä niin, että suomalaisiin tutkimusjulkaisuihin liittyvä tieto voidaan kerätä luotettavasti ja tietoa siirtää helposti eri järjestelmien välillä. Open Access -rahastot voivat olla hyvä tapa kanavoida artikkelimaksuja järkevällä tavalla.

Selvitys on osa Tieteen avoin julkaiseminen (Tajua) -projektia Kansalliskirjastossa. Tajua kuuluu osana OKM:n Avoin tiede ja tutkimus -hankkeeseen.